XXI-XXII. SINPOSIOAK

2 JARDUNALDI

2023ko abenduak 14
2024ko urtarrilak 29

IURA VASCONIAE:

Emakumearen egoera Baskoniako zuzenbide historikoan

HELBURU ZIENTIFIKOA

Zuzenbide pribatuko instituzio historikoak aztertzerakoan, askotan ez dugu kontuan hartzen arauek Zuzenbidearen ikuspegi androzentrikoa islatzen dutela. Ordenamendu juridikoaren berrikuspenen bidez gizonen eta emakumeen arteko berdintasuna lortzeko asmoa izan bada ere, arauaren itxurazko neutraltasunaren azpian desparekotasun-elementuak daude oraindik. Azterlan historiko juridiko-pribatuek gutxitan hartzen dute aintzat kategoria formalki neutroen azpian –«ezkontza», «filiazioa», «araubide ekonomikoa», «jabetza» eta «jaraunspena» kasu– gizonen posizio nagusiaren eta emakumearen mendeko posizioaren arteko tentsioa ezkutatzen dela. Ez da kasualitatea zuzenbide pribatua osatzen duten instituzioak –batez ere, familia eta jabetza–, gizarte historikoetan, emakumeen gizonekiko mendekotasuna iraunarazteko esparru juridiko aproposenak izatea.

Nahiz eta Estatuko doktrina juridikoak emakumek zuzenbide pribatu historikoan izan duten posizioa aztertu duen eta arlo horretako literatura zientifikoa sortzen hasi den, genero-ikuspegi hori apenas hartu den kontuan Baskoniako Zuzenbide Zibilari buruzko azterlanetan. Hutsune hori betetzeko eta auzi berriak jorratzeko, Iura Vasconiae-ren hurrengo bi sinposioetan, generoen arteko ezberdintasuna agerian uzten duten euskal zuzenbide zibileko instituzioak aztertuko dira, eta, oinordetzaren, jabetzaren edo ezkontzaren araubide ekonomikoaren arloetako arazoei irtenbide ezberdinak eman zizkieten inguruko beste ordenamendu batzuekin alderatuko dira.

Ikuspegi historiko-alderatuari esker, Baskoniako zuzenbide zibila, esan izan den bezala (MONASTERIO, AYERBE), emakumeak ordenamendu juridiko pribatuan duen egoerari dagokionez bere garairako aurreratua den ebaluatuko da. Azterketa horren bidez, halaber, arlo pribatuan berdintasunaren aldeko borrokan aitzindari izan genituen emakumeen historiaren lanketan ekarpen bat egin nahi da. Emakumeen bizitza pribatuaren memoriaren berreskurapena, Baskoniako ordenamendu zibiletan zuten posizioaren ikuspegitik; horixe da Iura Vasconiae Fundazioak antolatutako bi sinposioetako ardatza.

Hitzaldien metodologia aipatu dugun helburu bikoitzarekin lotuta dago: oinarrizko instituzioak emakumearen egoeraren ikuspegitik aztertzea, eta beste lurralde-zuzenbide batzuekin alderatzea. Asmo horrekin, bi jardunaldi antolatu dira, lau mahaitan banatuta, honako gai hauek aztertzeko: gaitasun juridikoa eta jarduteko gaitasuna, ezkontza-zuzenbidea, oinordetza eta jabetza landa-munduan, hurrenez hurren. Mahai bakoitzean, euskal zuzenbide zibileko instituzio propioak aztertuko dira eta, ondoren, emakumeek beste lurralde-zuzenbide batzuetan duten egoera alderatu ahal izateko erantzun bat emango da. Mahai bakoitzaren lehendakaritzak saioa aurkeztuko du eta respondentearen hitzaldiaren ondorengo eztabaida moderatuko du.

Sinposioan batzorde zientifikoak aurretik onartutako komunikazioetarako lekua egongo da; jardunaldi bakoitzaren bukaeran irakurri ahal izango dira. Sinposioak Iura Vasconiae aldizkarian argitaratuko dira gerora.

1 JARDUNALDI
2023ko abedua 14

2023/12/14	*SINPOSIOAREN AURKEZPENA*	
9:00-9:15	**Alberto Emparanza.** *Zuzenbide Fakultateko dekanoa..* **Roldan Jimeno Aranguren.** *Iura Vasconiae Fundazioko lehendakaria.* **Miren Elgarresta Larrabide.** *Emakundeko zuzendaria.*	
	HASIERAKO HITZALDIA	
9:15-10:00	*«Euskal emakumea Aro Modernoan: familia eta jabetza»*	**Lola Valverde Lamsfus.** *Historia Garaikideko katedradun erretiratua. (UPV/EHU)*
	GAITASUN JURIDIKOA GAUZATZEKO MUGEI BURUZKO MAHAIA	
	Chair	**Itziar Alkorta Idiakez.** *Zuzenbide Zibileko irakasle titularra (UPV/EHU)*
10:00-10:30	«Adin-nagusitasuna, emantzipazioa, gurasoen aginpidea eta kontratuen arloko gaitasuna emakumeen kasuan, Foru Berrian»	**Javier Nanclares Valle.** *Zuzenbide Zibileko irakasle titularra (Nafarroako Unibertsitatea)*
10:30-11:00	Atsedena	
11:30-12.00	«Emakumearen gaitasun juridikoa Bizkaiko Foru Zaha-rrean eta Berrian»	**Javier García Martin.** *Zuzenbidearen Historiako katedraduna (UPV/EHU)*
12:00-12:30	Respondant	**Inmaculada Vivas Teson.** *Zuzenbide Zibi-leko katedraduna (Sevillako Unibertsitatea)*
12:30-13:00	Eztabaida	
	ZUZENBIDE HISTORIKOKO JABETZARI BURUZKO MAHAIA	
	Chair	**Mikel Karrera Egialde.** *Zuzenbide Zibileko irakasle titularra (UPV/EHU)*
13:00-13:30	«Tronkalekotasuna Bizkaian, emakumearen ikuspegitik»	**José Miguel Gorostiza Vicente.** *Bizkaiko Abokatuen Elkargo Ohoretsuko jarduneko abokatua eta Deustuko Unibertsitateko irakasle gonbidatua.*
13:30-15:30	Bazkaria	
15:30-16:00	«Gipuzkoako tronkalekotasunari buruzko apunteak»	**Rosa Ayerbe Iríbar** *Zuzenbidearen Histo-riako irakasle titularra (UPV/EHU)*
16:00-16:30	«Jabetza-moduak Lapurdin: emakumeari eta etxeari buruzko azterketa»	**Alexandre Zabalza.** *Zuzenbide Pribatuko katedraduna (Bordeleko Unibertsitatea)*
16:30-17:00	Respondant	**Jose Luis Argudo.** *Zuzenbide Zibileko irakasle titularra (Zaragozako Unibertsitatea)*
17:00-17:30	Eztabaida	
17:30-18:30	KOMUNIKAZIOAK	

2 JARDUNALDI
2024ko urtarrilak 29

2024//01/29	***SINPOSIOAREN AURKEZPENA***	
9:00-9:15	**Roldan Jimeno Aranguren.** *Iura Vasconiae Fundazioko lehendakaria.* **Miren Elgarresta Larrabide.** *Emakundeko zuzendaria.*	
	HASIERAKO HITZALDIA	
9:15-10:00	**«Emakumeak Antzinate Berantiarreko mundu erlijioso kristauan, eta bereziki Mendebaldekoan, zuen rola»**	**Rosa Mentxaka Elexpe.** *Zuzenbide Erromatarreko katedradun erretiratua (UPV/EHU)*
	OINORDETZAREN ANTOLAMENDUARI BURUZKO MAHAIA	
	Chair	**Maitena Arakistain Arriola.** *Abokatua, Zuzenbide Zibileko irakasle elkartua (UPV/EHU)*
10:00-10:30	**«Bizkaiko eta Aialako oinordetza-araubide historikoaren berezitasunak emakumeari dagokionez»**	**Leire Imaz Zubiaur.** *Zuzenbide Zibileko irakasle agregatua (UPV/EHU)*
10:30-11:00	**«Oinordetza Gipuzkoako Zuzenbide Historikoan: emakumeak lehenestea gizonen gainetik?»**	**Rosa Ayerbe Iribar.** *Zuzenbidearen Historiako irakasle titularra (UPV/EHU)*
11:00-11.30	**Atsedena**	
11.30-12:00	**«Etxearen jabetza oinordetza bidez eskualdatzea, ondasun tronkalen kasuan, Nafarroako Zuzenbidean, emakumeak gizonaren aldean duen posizioaren ikuspegitik»**	**Elsa Sabater Bayle.** *Zuzenbide Zibileko irakasle titular erretiratua (NUP)*
12:00-12:30	**«Euskal emakumeak Kalifornian (1880-1940): Euskal Herri kontinentaleko oinordetza-estrategien jarraipena»[1]**	**Marie-Pierre Arrizabalaga.** *Ameriketako Estatu Batuetako Historia eta Zibilizazioko katedraduna (Université de Cergy-Pontoise)*
12:30-13:00	**Respondant**	**Olga Cardona Guasch.** *Zuzenbide Zibileko irakasle elkartua (UIB)*
13:00-13:30	**Eztabaida**	
13:30-15:30	**Bazkaria**	
	EZKONTZA-ZUZENBIDEARI BURUZKO MAHAIA	
	Chair	**Irantzu Beriain Flores.** *Zuzenbide Zibileko irakasle agregatua (UPV/EHU)*
15:30-16:00	**«Ezkontzaren araubide ekonomikoa Foru Berrian: historiaren pisua 2019ko erreformaren ondoren»**	**Roldan Jimeno Aranguren.** *NUPeko Zuzenbidearen Historiako katedraduna* **Naiara Uria Blanco.** *NUPeko Zuzenbidearen Historiako doktoregaia*
16:00-16:30	**«Ezkonsaria Bizkaiko zuzenbide historikoan»**	**Nere Jone Intxaustegi Jauregi.** *Zuzenbidearen Historiako irakasle titularra (Deustuko Unibertsitatea)*
16:30-17:00	**Respondant**	**Aurora López Azcona.** *Zuzenbide Zibileko irakasle titularra (Zaragozako Unibertsitatea)*
17:00-17:30	**Eztabaida**	
17:30-18:30	**KOMUNIKAZIOAK**	
	SINPOSIOAREN AMAIERA	

[1] *Hitzaldi hori ingelesez emango da*

BATZORDE ZIENTIFIKOA

Rosa Ayerbe Iribar, Zuzenbidearen Historiako irakasle titularra (UPV/EHU)
Roncesvalles Barber, Zuzenbide Zibileko katedraduna (Errioxako Unibertsitatea)
Aurora López Azcona, Zuzenbide Zibileko irakasle titularra (Zaragozako Unibertsitatea)
Itziar Monasterio, Zuzenbide Zibileko irakasle titular erretiratua (Deustuko Unibertsitatea)
Elsa Sabater, Zuzenbide Zibileko irakasle titular erretiratua (NUP)
Lola Valverde, Historia Garaikideko katedradun erretiratua (UPV/EHU)
Alexandre Zalbalza, Zuzenbide Pribatuko katedraduna (Bordeleko Unibertsitatea)

ZUZENDARIA:

Itziar Alkorta Idiakez, Zuzenbide Zibileko irakasle titularra (UPV/EHU)

Komunikazioak bidaltzea:

Komunikazio-proposamena egiteko, abstract bat bidal daiteke **iuravasconiae@iuravasconiae.eus** helbidera.
XXI. sinposiorako bidalketa-data 2023ko abenduaren 4a da
XXII. sinposiorako bidalketa-data 2024ko urtarrilaren 20a da

1. AUKERA	1 JARDUNALDI	**2023ko abenduak 14** **9.00 - 18.30**			
2. AUKERA	1 JARDUNALDI	**2023ko abenduak 14** **9.00 - 18.30**	+	2 JARDUNALDI	**2024ko urtarrilak 29** **9.00 - 18.30**
3. AUKERA	2 JARDUNALDI	**2024ko urtarrilak 29** **9.00 - 18.30**			

IZENA EMATEKO AZKEN EGUNA: 2023ko abenduak 12

HARREMANETAN JARTZEKO: iuravasconiae@iuravasconiae.eus

IZEN ABIZENA

TELEFONOA HELBIDEA

HIRIA K.P.

e-mail

1 AUKERA 2 AUKERA 3 AUKERA

IKASLEA IRAKASLEA PUBLIKO OROKORRA

bidali

TOKIA:

Clara Campoamor aretoa
UPV/EHUREN Zuzenbide Fakultatea- Ibaetako campusa
Manuel de Lardizabal pasealekua, 2
20018 DONOSTIA-SAN SEBASTIAN

Antolatzailea:

Fundación para el Estudio del Derecho Histórico y Autonómico de Vasconia
Euskal Herriko Zuzenbide Historiko eta Autonomikoa Aztertzeko Fundazioa

Laguntzaileak:

EMAKUNDE
EMAKUMEAREN EUSKAL ERAKUNDE
INSTITUTO VASCO DE LA MUJER

eman ta zabal zazu
Universidad del País Vasco
Euskal Herriko Unibertsitatea

ZUZENBIDE FAKULTATEA
FACULTAD DE DERECHO